

CREDO

*Kõiksusesse kanduv armastus on igavene ja ainus,
mis loob ja inimkonda edasi viib.*

Esietendus 24. novembril 1994

KAOTATUD PARADIIS

Mai Murdmaa ballett Krzysztof Penderecki muusikale

MAARJA MAGDALEENA

Mai Murdmaa ballett Johann Sebastian Bachi muusikale

Lavastaja ja koreograaf **MAI MURDMAA**

Kunstnik **ANDRIS FREIBERGS (Läti)**

Valguskunstnik **LLOYD SOBEL (USA)**

Repetiitorid **AIME LEIS**

HELMU PUUR

SAIMA KRANIG

Muusikaline konsultant **TOOMAS SIITAN**

Muusikalised taustad **MARGO KÕLAR**

Projekti juht **JURIS ŽIGURS**

Etenduse juht **JÜRI KRUUS**

KAOTATUD PARADIIS

Etenduses on kasutatud Krzysztof Penderecki teoseid

Canticum canticorum Salomonis ...

koorile ja kammerorkestrile, 1972

Sonaat tšellole ja orkestrile, 1964

De natura sonoris I, 1966

Tren ofiarom Hiroszimy (Itk Hiroshima ohvritele), 1960

Osades:

Eeva **KATI IVASTE**
INNA SÖRMUS
TATJANA VORONINA

Aadam **VLADIMIR KLEPININ**
VITALI NIKOLAJEV
TOOMAS RÄTSEPP

Madu **KAIRE KASETALU**
TATJANA KILGAS

Estonia Teatri balletirühm

Pattulangemine

1. Aga madu oli kavalam kõigist loomadest väljal, keda Jehoova Jumal oli teinud, ja ta ütles naisele: "Kas Jumal on tõesti ütelnud, et te ei tohi süüa mitte ühestki rohuaia puust?" 2. Ja naine vastas maole: "Me sööme küll rohuaia puude vilja, 3. aga selle puu viljast, mis keset aeda, on Jumal ütelnud: Te ei tohi sellest süüa ega selle külge puutuda, et te ei sureks!" 4. Ja madu ütles naisele: "Te ei sure kummatigi mitte, 5. vaid Jumal teab, et päeval mil te sellest sööte, lähevad teie silmad lahti ja te saate Jumala sarnaseks, tundes head ja kurja!" [---]

Esimene Moosese raamat 3. 1. -5.

Inimeste patune eluviis

[---] 5. Kui Jehoova nägi, et inimese kurjus maa peal oli suur ja kõik ta südame mõtlemised iga päev üksnes kurjad, 6. siis Jehoova kahetses, et ta inimese oli teinud maa peale, ja ta süda valutas. 7. Ja Jehoova ütles: "Ma tahan inimese, kelle ma olen loonud, maa pealt kaotada, niihästi inimesed kui loomad ja roomajad ja taeva linnud, sest ma kahetsen et ma nad olen teinud!" 8. Aga Noa leidis armu Jehoova silmis.

Esimene Moosese raamat, 6. 5. - 8.

KRZYSZTOF PENDERECKI (sünd. 1933)

on paljude rahvusvaheliste preemiate ja aunimetustega pärjatud poola helilooja, kelle muusikas on jõuline ekspressiivsus ühendatud peene kõlakäsitlusega.

Tema varasemates instrumentaalteostes - *Anaklasis* (1960), *Itk Hiroshima ohvritele* (1960), *Polymorphia* (1961), *De natura sonoris I* (1966) jt. - on kuuekümnendate avangardile iseloomulikult rohkesti uudseid mänguvõtteid instrumentidel ning muusikalise ja müralähedase kõla kontraste; nn. vabastatud kõla on helikeele tähtsaim element.

Alates kuuekümnendate teisest poolest (vokaalteostes varemgi) on Penderecki side mineviku muusikaga ilmsem. Juba *Luuka passiooni* (1963/65) muusikalises materjalis on gregooriuse koraali elemente. Teel lihtsama stiili suunas on kirjutatud kaks sümfooniat (1973; 1980), ooper *Kaotatud paradisi* (John Miltoni järgi, 1978), paavst Johannes Paulus II-le pühendatud *Te Deum* (1980) ja *Poola reekviem* (1980/84).

Oopereis *Must mask* (Gerhart Hauptmanni järgi, 1985/86) ja *Kuningas Ubu* (Alfred Jarry järgi, 1991) on Pendereckile iseloomuliku traagilise väljenduse kõrvale tulnud grotesk.

Reinhard Schulzi järgi
("Komponisten der Gegenwart",
München 1992)

Krzysztof Penderecki

JOHANN SEBASTIAN BACH (1685-1750)

on muusikaajalukku läinud harukordselt mitmekülgse isiksusena - väljapaistva helilooja, kapellmeistri, kantori ja mitmete pillide mängijana.

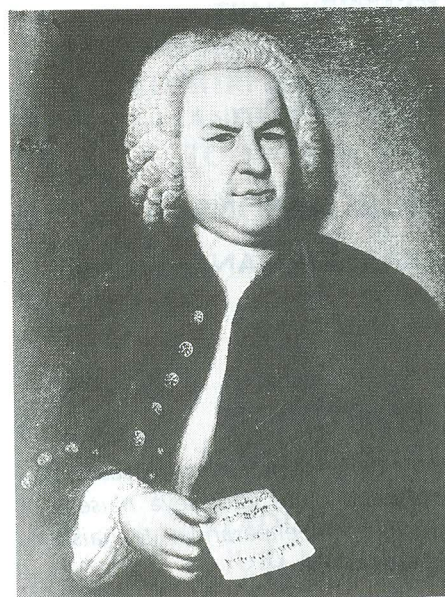
Tema looming sisaldab endas lugematul hulgal kõige erinevamaid teoseid kõikvõimalikele pillidele ja koosseisudele, alates oma poegade jaoks kirjutatud õpperepertuaarist kuni monumentaalsete orelifuugade ja võimsate passioonideni. Tuntud oli Bachi ületamatu improviseerimisoskus ja koduses ringis toimuvad muusikaõhtud, kus majaperemees ise armastas enamasti mängida vioolat. Buxtehude kõrval oli Bach kahtlemata üks põhilistest alusepanijatest Öhtumaade kontserdikultuurile.

Helilooja seisab kahe ajastu piirimail. Kirjutades noorena ümber Pachelbeli, Frescobaldi jt. tolle aja parimate autorite teoseid, luues seadeid Vivaldi kontsertidele, õppis ta põhjalikumalt tundma vanu kompositsioonitehnikaid ja sünteesis neid meisterlikult oma loomingus. Bachi muusikas saavutas barokkajastu oma kõrgpunkti. Teise jalaga on helilooja aga astunud juba üle baroki piiride - katsetab julgelt uusi väljendusvahendeid, kasutab tolle aja kohta üliekspressiivseid meloodiaid ja kooskõlasid, annab tõiuke mitmete pillide arengule. Oreliehituse asjatundjana oli Bach niivõrd lugupeetud, et

legendaarne orelimeister Silbermann realiseeris oma pillide ehitamisel mitmeid tema uusi ideid.

Kõige tähtsam aga pole ehk Bachi suur viljakus, kompositsiooniline meisterlikkus, virtuoosne mäng ega pilliehituslikud uuendused, vaid suurus inimesena, mõtlejana - just see andis tema teostele niisuguse sügavuse ja väe, et need vapustavad meid veel praegu, aastasadu hiljem. Looming on Bachi jaoks tee täiuslikkuse poole, vastuse otsimine inimkonna tähtsaimatele küsimustele.

Reet Nikkel

Johann Sebastian Bach

MAARJA MAGDALEENA*

Etenduses on kasutatud Johann Sebastian Bachi teoseid

Partita c-moll BWV 1013

Matteuse passioon BWV 244

Sonaat g-moll BWV 1001

Magnificat BWV 243

Osades:

Maarja Magdaleena **KAIE KÕRB**

INGRID ITER

INNA SÕRMUS

Jeesus **VIESTURJANSONS**

PETERAS SKIRMANTAS (Leedu)

**Maarja Magdaleena, Maria Magdalast -
evangeeliumides Jeesus Kristuse ustav naisjünger (kellest Jeesus ajas
välja kurjad vaimud), harilikult samastatud pattu kahetseva naisega
Luuka evangeeliumist; hilisemas kristluses meeltparandavate naiste
kaitsepühak.*

MAGNIFICAT

2 paari **SVETLANA FIRSINA**
MARGARITA KLEPININA
TIINA KRIPSAAR
SONJA HELLEVI LIPPONEN
MELINE MAZMANJAN
MAIGRET MÄGI
TUULI VILKS
DMITRI HARTŠENKO
VJATSESLAV NIKKINEN
VITALI NIKOLAJEV
RIIVO SILLAK
GENNADI ŽURBENKO

Solist **INGRID ITER**
KAIRE KASETALU
KATRIN KIVIMÄGI
OLGA RJABIKOVA

Duett **LEMME JÄRVI**
TIINA KRIPSAAR
TATJANA VORONINA
DMITRI HARTŠENKO
ANDRUS KÄMBRE
TOOMAS RÄTSEPP

Trio **KATI IVASTE**
TUULI VILKS
TATJANA VORONINA
SERGEI FEDOSSEJEV
VLADIMIR KLEPININ
VLADIMIR KUZMIN
ANDRUS KÄMBRE
JURI MIHHEJEV
TOOMAS RÄTSEPP

ja **REET ALBRE**
KATRIN ALLAS
KAJA KREITZBERG
VLADIMIR MEIER
JURI MIHHEJEV